

CUPRINS

MULȚUMIRI	9
INTRODUCERE	11
1. De ce un studiu umoristic într-o comunitate rurală?	11
2. Stadiul și scopul cercetării	13
3. Aspecte metodologice	14
3.1. Direcții de cercetare. Perspective de analiză abordate	14
3.2. Colectarea datelor	17
3.3. Descrierea participanților	21
3.4. Aspecte „de culise” în ancheta de teren	22
4. Structura lucrării	23
Capitolul 1	
COMPLEXITATEA FENOMENULUI UMORISTIC	27
1.1. Relația dintre comic, umor și ironie	27
1.2. Ce este umorul?	28
2. Teoriile umorului	31
2.1. Teoriile nelingvistice ale umorului	31
2.2. Teoriile lingvistice ale umorului	33
2.1.1. Teoria scenariilor semantice (Semantic Script Theory of Humor – SSTH)	33
2.1.2. Teorii cognitive ale umorului	34
2.1.3. Teoria relevanței și umorul	35
3. Concluzii parțiale	37
Capitolul 2	
VALEA SUPERIOARĂ A MUREȘULUI	39
1. Coordonate istorico-geografice	39
2. Noțiuni introductive	40
A. CONȚINUTUL	
3. Structurile umoristice convenționale	43
3.1. Structurile umoristice convenționale în versuri	44
3.2. Analiza integrativă a structurilor umoristice în versuri	45
2.2.1. Descriere etno-folclorică	46
2.2.1.1. Chiuiturile	46
2.2.1.2. Orațiile de nuntă	47
2.2.1.3. Bocetele	47
2.2.1.4. Urăturile	48
2.2.2. Analiza cantitativă a structurilor umoristice în versuri cu tematică sexuală	48
2.2.3. Analiză calitativă a structurilor umoristice cu tematică sexuală	49

2.2.3.1. Chiuituri cu tematica sexuală	49
2.2.3.2. Bocete cu tematică sexuală.....	58
2.2.3.3. Urături cu tematică sexuală	61
2.2.4. Structuri umoristice satirice în versuri.....	62
2.2.4.1. Analiză cantitativă a temelor structurilor umoristice satirice în versuri	62
2.2.4.2. Analiză calitativă a structurilor umoristice satirice în versuri.....	63
2.2.5. Considerații parțiale.....	77
2.2.6. Orațiile de nuntă – între structură convențională și conversație ficțională.....	79
2.3. Structuri umoristice convenționale narative.....	82
2.3.1. Definirea conceptului.....	82
2.3.2. Metodă de analiză.....	82
2.3.3. Gluma versus bancul.....	83
2.3.4. Analiza tematică a bancurilor	84
2.3.5. Analiza calitativă a bancurilor	87
2.3.5.1. Umorele ca mecanism cognitiv.....	87
2.3.5.1.1. Bancuri cu tematică sexuală	88
2.3.5.1.2. Efectul surpriză și impredictibilitatea umorului	93
2.3.5.1.3. Mecanisme cognitive și asocieri afective	96
2.3.5.2. Umorele ca set de valori sociale și individuale.....	105
2.3.5.2.1. Bancuri moralizatoare.....	105
2.3.5.2.2. Bancuri despre băutură.....	109
2.3.5.2.3. Bancuri satirice	112
2.3.5.2.4. Bancuri care vizează superioritatea personajului inferior	117
2.3.5.3. Umorele ca set de stereotipuri sociale.....	120
2.3.5.3.1. Bancurile (glumele) etnice.....	120
2.3.5.3.1.1. Analiza cantitativă a grupurilor etnice vizate prin umorul etnic.....	122
2.3.5.3.1.2. Analiza tematică a bancurilor etnice.....	123
2.3.5.3.1.3. O clasificare a glumelor etnice	126
2.4. Concluzii parțiale.....	145
3. Structurile umoristice conversaționale.....	147
3.1. Noțiuni introductive.....	147
3.2. Umorele în conversație.....	148
3.2.1. Anecdota - formă de conversație ficțională umoristică	149
3.2.2. Conversația umoristică - o formă de negociere.....	153
3.2.3. Conversația „ecou” - formă de umor forțat?	157
3.2.4. Fondul comun de cunoștințe - sursă de umor conversațional.....	158
3.2.5. Jocul dintre modul serios și cel umoristic într-o interacțiune verbală.....	160
3.2.6. Conversația ca formă de contradicție cu efect umoristic.....	165
3.2.7. Conversația - formă de „invitație la umor”	168
3.3. Concluzii parțiale.....	170

B. PERFORMAREA	
1. Noțiuni introductive	171
2. Aspecte sociolingvistice	172
2.1. Factorii sociolingvistici. Trăsături generale.....	174
2.2. Relația dintre umor vârstă, statut și gen.....	175
2.2.1. Criteriul vârstei.....	175
2.2.2. Criteriul statutului social.....	177
2.2.3. Criteriul genului	180
3. Aspecte psiholingvistice	185
3.1. Umorul din perspectivă psiholingvistică.....	187
3.2. Unitățile lingvistice vs. unitățile psiholingvistice	188
3.3. Nonverbal și paraverbal în structurile umoristice convenționale	190
3.4. „Sintaxa dialogată” și „sintaxa mixtă”	195
4. Ventrilocizarea	200
5. O taxonomie a strategiilor de performare a umorului	202
5.1. Strategia persuasiunii	202
5.2. Strategia detalierii	204
5.3. Strategia aluziei.....	205
5.4. Strategia generalizării	206
5.5. Strategia ironiei.....	207
6. Intensificatorii umorului	208
6.1. Dicțiunea (engl. „diction”)	208
6.2. Stereotipia	209
6.3. Factorii culturali	210
6.4. Familiaritatea.....	211
6.5. Repetiția	211
7. Concluzii parțiale	212
C. RECEPTAREA sau RĂSPUNSUL LA UMOR	
1. Noțiuni introductive	215
2. Relația performer-receptor	216
3. Relevanța receptorului	218
4. Implicarea receptorului	219
5. Strategii de sprijin ale umorului	219
6. Principalii marcatori ai umorului	221
6.1 Râsul.....	221
6.1.1. Râsul și poziția în dialog/comunicare	222
6.1.2. Funcțiile râsului.....	224
6.2. Zâmbetul	226
7. Tipuri de răspunsuri la umor	226
7.1. Răspuns neverbalizat	228
7.2. Lipsa aprecierii umorului sau tăcerea	230
7.3. Răspuns verbalizat	232
7.4. Combinație între răspunsurile verbalizate și cele neverbalizate	237
8. Concluzii parțiale	244

Capitolul 3

**DENOMINAȚIA OFICIALĂ ȘI NEOFICIALĂ DE PE VALEA SUPERIOARĂ
A MUREȘULUI DIN PERSPECTIVĂ UMORISTICĂ**

1. Noțiuni introductive	249
2. Formule antroponimice oficiale	250
3. Formule antroponimice neoficiale	252
3.1. Clasificarea porecelor/supranumelor din localitățile studiate	252
3.2. Mic dicționar explicativ al celor mai reprezentative porecle și supranume de pe Valea Superioară a Mureșului	254
3.3. Șiruri denominative	264
4. Funcția umoristică a porecelor și supranumelor	267
4.1. Denominația neoficială din perspectiva funcțiilor umorului propuse de Attardo.....	268
4.2. Denominația neoficială din perspectiva funcțiilor umorului propuse de Meyer.....	269
4.3. Denominația neoficială din perspectiva funcțiilor umorului propuse de Hay.....	270
5. Concluzii parțiale	271

Considerații finale.

CONTRIBUȚII ORIGINALE. DISEMINAREA REZULTATELOR.

DIRECȚII VIITOARE DE CERCETARE	273
---	------------

1. Aspecte metodologice	274
2. Perspectivele teoretice adoptate	275
3. Umorul în comunitatea rurală - diseminarea rezultatelor	277
3.1. Concluzii privind conținutul structurilor umoristice.....	277
3.2. Concluzii privind performarea umorului	283
3.3. Concluzii privind receptarea umorului	286
3.4. Concluzii privind antroponimia de pe Valea Superioară a Mureșului.....	288
4. Specificitatea umorului de pe Valea Superioară a Mureșului în contextul umorului național. Contribuții originale și direcții viitoare de cercetare	290

BIBLIOGRAFIE	293
---------------------------	------------

Anexa 1	317
----------------------	------------

Anexa 2	319
----------------------	------------

Anexa 3	320
----------------------	------------

Anexa 4	321
----------------------	------------

Anexa 5	324
----------------------	------------

Anexa 6	325
----------------------	------------